

Boekmanstichting

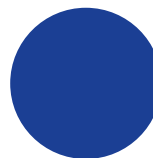
De Boekmanstichting is verantwoordelijk voor het verzamelen, documenteren, ontsluiten en verspreiden van (inter)nationale kennis op het gebied van kunst- en cultuur(beleid). Daarnaast beheert en exploiteert de Boekmanstichting een databank en een bibliotheek.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert de Boekmanstichting een subsidiebedrag toe te kennen van € 710.000.

De Boekmanstichting neemt een bijzondere plaats in op het snijvlak van beleid en beleidsuitvoering. Het is de enige instelling die met een lange adem op de sector reflecteert. De raad hecht er dan ook grote waarde aan dat deze onafhankelijke instelling zich volledig richt op de organisatie van debat en reflectie en tegemoet komt aan de toenemende behoefte aan harde *facts & figures* over het reilen en zeilen in de culturele sector.

De Boekmanstichting is bij uitstek geschikt om haar taken op dit laatstgenoemde terrein uit te breiden en de regierol op zich te nemen bij het opzetten van een nationale cultuurindex, naar voorbeeld van de Amerikaanse National Arts Index.

€ 710.000
geadviseerd
subsidiebedrag

€ 710.000
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.45 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

Beoordeling

Kwaliteit

De Boekmanstichting wordt in de culturele sector erkend als een gezaghebbend instituut dat deel uitmaakt van een netwerk van kennis- en onderzoeksinstituten. De instelling levert een kwalitatief goede bijdrage aan reflectie op het cultuurbeleid en op de rol en functie van kunst en cultuur in samenleving, politiek, publiek domein, bestuur en beleid. De Boekmanstichting heeft een specifieke signatuur verworven door zich te richten op de geschiedenis van de maatschappelijke en bestuurlijke betrokkenheid bij kunst- en cultuurbeleid en door nationale tendensen in een internationaal perspectief te plaatsen.

De raad hecht eraan dat de instelling, veel sterker dan nu het geval is, het zwaartepunt in haar beleid verlegt naar het opzetten van een nationale cultuurindex. In samenspraak met publieke en private partijen, zoals bijvoorbeeld het Centraal Bureau voor de Statistiek, het Sociaal Cultureel Planbureau, brancheorganisaties als de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties, de Vereniging van Rijksmusea en de Nederlandse Museumvereniging, moet de index zijn toepassing vinden en nut bewijzen in de context van beleidsmakers bij de diverse overheden, adviesraden en actoren in de culturele sector.

Een scherpe keuze voor het opzetten van de nationale cultuurindex kan niet zonder gevolgen blijven voor het activiteitenplan, de bedrijfsvoering en de begroting. De instelling kan zich de luxe niet veroorloven om alle onderdelen in de lucht te houden. De raad verwacht dan ook dat de Boekmanstichting een aantal onrendabele activiteiten afstoot. Verder ligt het in de rede dat de overige activiteiten van de Boekmanstichting in relatie komen te staan tot de kernactiviteit.

Publieksbereik

Hoe goed de producten van de Boekmanstichting ook zijn, ze zijn onvoldoende gekend in de volle breedte van de culturele sector. De verbreiding van kennis is volgens de raad onvoldoende en wordt teveel aan het toeval overgelaten. De stichting rekent op de werking van de *long tail*, waar niets op tegen is, maar de raad verwacht ook een meer actieve positionering van het instituut in de wetenschappelijke en culturele wereld; zeker als de instelling zich als regie-orgaan voor de nationale cultuurindex positioneert.

Cultureel ondernemerschap

De raad is van oordeel dat de instelling een koerswijziging moet maken om beter te kunnen aansluiten op de veranderende maatschappelijke en culturele context. Het behurende karakter van de organisatie moet plaatsmaken voor een meer ondernemend karakter. Door aansluiting te zoeken bij nieuwe vragen uit de sector en de overheden heeft de Boekmanstichting een uitgelezen kans om haar regierol te versterken; zo kan de instelling ook in de toekomst gezaghebbende en waardevolle bijdragen leveren aan reflectie op (cultuur)beleid.

Een aangepaste focus vraagt om nieuwe verdienmodellen en een nieuwe inrichting van de bedrijfsvoering. De raad ziet kansen in de ontwikkeling van arrangementen en instrumenten met partnerorganisaties en dienstenabonnementen.

Volgens de raad wordt een relatief hoog bedrag besteed aan beheerskosten van de bibliotheek. De bezoekersaantallen zijn gemiddeld genomen laag, de uitleningen dalen en de acquisitie van fysieke boeken daalt ten gunste van digitale publicaties. De raad vindt het in het licht van verdergaande digitalisering en behoefte aan efficiency ongewenst om een substantieel deel van de begroting in te zetten op een bedrijfsonderdeel waarvan het belang in de toekomst steeds verder zal afnemen.

De raad wil de Boekmanstichting daarom in overweging geven om de boekencollectie niet langer in open opstelling beschikbaar te stellen, maar in zijn geheel bij een universiteitsbibliotheek onder te brengen.

Educatie

Vanzelfsprekend ontwikkelt de Boekmanstichting geen educatieve activiteiten voor kinderen in de leeftijd van vier tot achttien jaar. Wel sluit het profiel van de instelling aan op de wetenschapsbeoefening en de professionele, bestuurlijke context. De instelling faciliteert wetenschappelijk onderzoek en participeert in CultuurCollege dat een cursusreeks omvat voor bestuurlijk talent. Verder stimuleert de Boekmanstichting, in samenwerking met NWO, excellente dissertaties door het toekennen van prijzen.

(Inter)nationaal belang

In tegenstelling tot hetgeen de staatssecretaris heeft gevraagd, bevat het beleidsplan geen paragraaf over een eventuele samenwerking met Stichting Internationale Culturele Activiteiten (SICA). Wel geeft de Boekmanstichting aan dat zij beschikt over een groot internationaal netwerk. De opties voor samenwerking zijn legio en de kennis van de stand van zaken bij vergelijkbare instellingen in het buitenland lijkt voldoende. Toch mist de raad concrete en strategische internationale activiteiten in het beleidsplan. Dit bevat weliswaar een indrukwekkende lijst van partners, maar geeft onvoldoende inzage in de concrete activiteiten die met deze partners worden ontwikkeld. Daarnaast vindt de raad het van groot belang om vanuit Nederland een bijdrage te leveren aan de standaardisatie van Europese gegevens.